

§ 160 Mer inflytande för barn och unga

KARIN JANFALK:

Herr ordförande! Jag yrkar på att motion 2015:75 bifalls i dess helhet.

I motionens punkt 1 föreslås att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på förändringar i kyrkoordningen som innebär att valbarhetsåldern sänks till 16 år i val till Svenska kyrkans beslutande organ.

De Ungas Kyrkomöte menar att motionen är modig och viktig. Det känner jag mig glad och stolt över. Det handlar om att på riktigt våga ta unga människor i anspråk också de som är under 18 år. Vi vill ju idag ta dem i anspråk när det gäller att rösta i kyrkoval på olika nivåer och nu föreslår vi också att de som fyllt 16 år tas i anspråk genom att låta dem vara valbara till olika organ i vår kyrka.

Det finns ingen anledning menar vi att ha olika åldersgräns för rösträtt och valbarhet. Det finns lösningar på olika frågor om omyndiga människors möjlighet att ta ansvar också i råd och styrelser om man vill. Om man inte vill, då finns ju naturligtvis inga lösningar. Personligen tycker jag dessutom att orden som används i Organisationsutskottets betänkande ”inte möjligt” är rätt defensiva. Det är mycket roligare att säga ”allt är möjligt”. Vi pratar mycket om barns och ungas delaktighet och vi vill ha med dem i olika sammanhang. Låt oss också nu våga ta med dem i våra demokratiska former, Vi behöver så många infallsvinklar som möjligt i våra beslutande rum och unga människor kommer många gånger med andra inspel än vad vi lite äldre gör. Det kan också betyda att kyrkan blir mer relevant för unga om de förstår att kyrkan räknar med dem fullt ut också i själva ansvarsdelen. Självklart, det inser vi också, kan vi inte gå hur långt ned som helst i åldern när vi lägger ansvar på människor. Men 16 år, känns med tanke på rösträtsåldern, som en bra avvägning att hålla ihop åldern, då vi ger ansvar genom att rösta och tar ansvar genom att ställa oss till förfogande för uppdrag i olika rum och på olika nivåer. Kanske behöver strukturer och former kraftigt förändras om också yngre personer ska känna sig hemma. Det som är bra för de som behöver förändrade former är med all sannolikhet också bra för oss andra. Vill vi eller vill vi inte fullt ut inkludera unga från 16 års ålder i våra demokratiska sammanhang?

KEKKE PAULSSON:

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2015:75 punkt 1 och 2. Jag vill också tacka Organisationsutskottet som verkar ha tagit frågan på stort allvar och lyfter viktiga aspekter, men vi kommer inte till samma slutsats, utskottet och jag.

Utskottet lyfter fram dels det arbete som redan pågår sedan flera år med att sträva efter att barn och unga ges ökat utrymme till delaktighet i beslutsprocesser inom kyrkan, dels att vi nomineringsgrupper avses få möjligheten att möta och lyssna in synpunkter från barn och unga inför kyrkomötets beredningsarbete 2016. Det här är jättebra.

Jag fokuserar på punkt 2, som handlar om att ge Svenska Kyrkans Unga ett mandat i kyrkostyrelsen. Utskottet tycker inte att det skulle överensstämma med de demokratiska principer som gäller i övrigt. Givetvis är det så, det här skulle innebära en särbehandling, då ingen annan organisation har den här typen av företrädare idag. Vilka är det då som vi skulle särbehandla ifall vi bifaller den här motionen? Jo, det är Svenska Kyrkans Unga, Svenska kyrkans egen demokratiska barn- och ungdomsrörelse som organiserar och engagerar tusentals barn och ungdomar i kyrkliga verksamheter. Barnen har en särställning i Svenska kyrkan och bör därför särskilt

uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamheter, står det i kyrkoordningens inledning. Svenska Kyrkans Unga samlar 13 700 medlemmar i 300 lokalavdelningar i alla stift runt om i hela landet. De kan därför anses vara den främsta företrädaren för barn och unga i Svenska kyrkan. Vi kan konstatera att vi genom att lyssna på Svenska Kyrkans Unga får en tydlig och generell bild av vad som ligger i barns och ungas intresse vad gäller Svenska kyrkans verksamhet. En del skulle kanske säga att vi glömmer SALT, alltså EFS barn- och ungdomsorganisation, men nej, det gör vi inte. Vi har lyssnat med företrädare för SALT om vad de skulle tycka om att ha en plats i kyrkostyrelsen. Vi har fått höra att deras främsta intresse ligger i att finnas med och påverka just EFS som organisation. SALT har dessutom redan en plats i EFS ledningsgrupp genom sin generalsekreterare. Dessa SALT-företrädare uttrycker stor förståelse för att Svenska Kyrkans Unga finner det relevant och angeläget att finnas med i Svenska kyrkans nationella styrelse. Genom att bifalla punkt 2 i motion 2015:75 skulle vi som kyrka tydligt markera att vi tycker att barns och ungas röster är viktiga. Vi skulle ytterligare öka Svenska Kyrkans Ungas relevans och legitimitet förhoppningsvis med följden att få fler lokalavdelningar över hela landet. Som Amanda Carlshamre säger: vi är en samlad röst för barn och unga. Den rösten är definitivt bättre än ingen alls.

Bifall till motion 2015:75.

EVA-MARIA MUNCK:

Herr ordförande! Jag vill börja med att tacka Karin och Kekke för den här uppmuntlande motionen som handlar om en viktig framtidsfråga i Svenska kyrkan. Jag vill också påminna oss om att sedan valet 2001 är åldern för rösträtt 16 år. Det var ett väldigt modigt beslut som ni tog 2000. Jag tackar för det framsynta beslutet, och jag tror att vi är lika modiga i år i kyrkomötet. Kanske var kyrkovalet det första valet som du fick rösta i liksom det var för mig.

Vi har väldigt långa mandatperioder i vår kyrka. Det är ganska ovanligt bland idéburna organisationer och samfund i Sverige. De flesta har två- eller ettåriga mandat och vi har fyra år. Det är en lång tid. Det betyder att när en ledamot i framtiden, efter att motionen gått igenom imorgon, väljs in vid 16 års ålder så är den personen 20 år efter fyra år. Alternativet är att personen inte alls väljs in och vi tappar engagemang från intresserade personer. Vi tappar de som tar ansvar i uppdrag som kanske inte alltid är superroliga, om vi ska vara ärliga. Jag gissar att verkligheten ser ut ungefär likadan hos er som där jag befinner mig; vid 16 års ålder är många människor fortfarande ganska nykära i sin kyrka och beredda att ställa upp i diverse funktioner som lekledare och kanske lite trögare uppdrag som ledamöter i kyrkofullmäktige och kyrkoråd att ta ansvar för sin kyrka på olika sätt.

2001 blev rösträttsåldern 16 år och nu är det dags att vi tar ett steg till, och jag yrkar därför på bifall på motionens första att-sats.

Kanske reagerade ni precis som jag, när vi valde kyrkostyrelse 2013, att där finns en otrolig kompetens, men inte en enda person i kyrkostyrelsen som är under 25 år. Det räcker tyvärr inte, inte en enda person under 30 år, och det räcker inte heller. Inte en enda person under 35 år i vår kyrkostyrelse. Det speglar inte vår kyrka. Det är ett ansvar som nomineringsgrupperna inte har tagit.

Därför är jag glad över motionens andra att-sats men jag vill ge ett förslag till beslut om inte andra att-satsen går igenom, och det är att ”kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att ständigt adjungera en representant från Svenska Kyrkans Unga vid sina sammanträden”,

SVEN GUNNAR PERSSON:

Herr ordförande! I mitt förtvivlade försök att kravla mig upp ur buffé-koman inser jag som nykomling i kyrkomötet att jag tar till orda i en fråga som har varit föremål för samtal och beslut tidigare. Det framgår också av utskottets betänkande. Frågorna om de ungas medverkan och påverkan har stötts och blöts, och jag uppfattar att det finns otroligt mycket av god vilja som har uttalats i den här frågan att man ska lyssna till och ge inflytande på olika sätt. Man har många olika påhitt, mer eller mindre käcka förslag på hur detta ska gå till. Mängder av förslag utom just den mer formella möjligheten till inflytande som skapar engagemang, intresse och kraft och även gör att det sprider sig.

Som aktiv i olika ungdomsorganisationer, folkrörelser och idéburna organisationer under 40 år är min erfarenhet att det på de allra flesta håll är fullständigt naturligt att ungdomsorganisationer har säte och stämma i beslutande organ. Jag blev därför lite överraskad över samtalen i utskottet och hur det fungerar i min kyrka och det ledde till en särskild mening i den här frågan. Jag tycker verkligen att det är dags för kyrkan att inte ligga så långt efter organisationssverige i en fråga som handlar om framtiden.

Därför ställer jag mig bakom bifallsyrkandet till motion 2015:75 och också det andrahandsyrkande som Eva-Maria uttalade. Det är väl inte den gamla myndighetskyrkan som gör sig påmind i de här ställningstagandena mot ungdomarnas möjlighet att få ett mera formaliserat inflytande.

BISKOP MARTIN MODÉUS:

Herr ordförande! Jag vill börja med ett stort bravo till motionärerna. Jag är mycket glad att den här typen av motioner kommer, och att de kommer med envishet. Det finns flera skäl för det. Det främsta skälet, som jag vill lyfta fram är att jag tror att den här typen av resonemang och att vi hela tiden återvänder till frågan om ungas plats och ungas inflytande i kyrkan, gör att vi har inlett ett långsiktigt arbete med att bryta ned gränser. Gränser mellan generationer som vi i onödan har byggt upp i vår kyrka och i vår kyrkliga verksamhet. Det är ju det som gör att vi ofta börjar i regler och reglementen när vi talar om ungas plats. Jag tror dock att vi genom att vara envisa i att aktualisera de här frågorna börjar vi närma oss sammanhang, där vi skapar gränsöverskridande och generationsöverskridande strukturer och generationsöverskridande samtal och liv. Mötesplatser helt enkelt, där vi inte bara samlas i åldersgrupper utan där vi samlas som människor, gamla och unga med utbyte och erfarenheter. Vi kommer att märka hur oerhört mycket vi har att ge och lära varandra över generationsgränserna. Unga och gamla, barn och unga, barn och gamla. Vi har så mycket att ge till varandra.

När jag är ute i församlingar för jag ofta samtal om det här, för jag märker att det bränns på många sätt. Ibland kan man i en församling höra de gamla säga, vad tråkigt det är att de unga inte är här. I samma församling hör man de unga säga, vad tråkigt att vi inte får vara med. Det är som om man står på varsin sida om en glasvägg och ropar på varandra. Låt oss höra de ropen. Låt oss mötas över gränserna. Låt oss söka oss fram till den dag när vi faktiskt inte behöver skapa speciella reglementen för att bli representerade utifrån olika grupper, utan där det är fullt naturligt att åldern inte har någon betydelse utan vi lyssnar på varandra som människor. Det är en framtid jag längtar efter.

Jag har förstått att det finns vissa tekniska genomförandeproblem med just den här motionen så jag tänker inte lägga något yrkande i det här sammanhanget, men

jag vill återvända till det som jag sa från början; Tack för att frågan väckts! Tack, ni som driver på! Vi har så mycket att vinna i detta.

PER LINDBERG:

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till utskottets förslag, men jag kan också säga tack för motionen och jag kan säga tack för temat att öka ungas inflytande. Här finns ingen motsättning i saken att öka ungas inflytande, alltså bryta ned gränser som biskopen sa. Vi är mycket positiva till att hitta former för att öka barns och ungas inflytande. Om ni minns, så fattade vi i fjol beslut om målsättningen om en ökad generationsspridning i beslutande organ. Det var ett enigt utskott som gick fram med det förslaget.

Nu är frågan här, valbar från 16 år. Det kan innebära en ensam 16-åring i ett kyrkoråd, hur kul som helst. Kyrkoråd är ofta stiftelsestyrelser, men vi ska inte överdriva det där med myndighetsutövning. Här finns frågor om ekonomiskt ansvar och utkrävande av det, och det förutsätter myndighetsålder. Om man nu vill öka inflytande och delaktighet, kan vi hitta andra former, spännande former? Vi ska ju göra barnkonsekvensutredningar. Kan vi lära oss att göra det på allvar, där vi verkligen blandar in barn och unga och jobbar tillsammans istället för att fylla i en blankett. Här finns hur mycket som helst att göra, och då handlar det inte om valbarhetsåldern. Sakta men säkert tar vi små, små steg.

I kyrkomötet nästa år kommer det att ske överläggningar mellan Svenska Kyrkans Ungas representanter och gruppledarna i kyrkomötet. Jag skulle hellre tänka mig att det vore mer spännande att utveckla De Ungas Kyrkomöte så att de kunde få ett forum att också göra sin röst hörd och inte bara lämna en blå stencil till oss, att med liv och lust få visa upp sina åsikter och sin bredd här. Dessutom kan ju kyrkostyrelsen adjungera Svenska Kyrkans Ungas ordförande eller annan styrelseledamot, vilket också sker, men det går att göra det i större utsträckning. Vi tror inte heller att ett fast mandat i kyrkostyrelsen är rätt väg. Det är en främmande princip, ett korporativistiskt inslag, säger vi i vårt betänkande, alltså en intresseorganisation som får en fast plats och det finns andra intressen som skulle önska samma sak.

Därför, herr ordförande, har vi yrkat avslag på motionens båda att-satser, alltså bifall till utskottets förslag.

KARIN JANFALK (REPLIK):

Det är ju fantastiskt att man är så positiv men ändå är så negativ. Det finns hus mycket som helst att göra. Ja, en sak att göra är att låta de som är 16 år bli valbara. Och så säger du så här: Hur kul som helst. Men gör det kul i det där kyrkorådet då. Det kan väl inte vara så svårt. Jag tycker att man hittar på lite annat som de unga kan göra istället, istället för det här fantastiskt bra förslaget att de kan bli valbara.

PER LINDBERG (REPLIK):

Det här är en formell möjlighet som ni föreslår. Vi tror att vi får bättre utfall i realiteten om man kan samla fler unga och arbeta tillsammans, t.ex. med barnkonsekvensanalys.

KEKKE PAULSSON (REPLIK):

Jag tycker att det låter jättebra med de här överläggningarna som planeras till nästa sommar och även ökade satsningar på De Ungas Kyrkomöte. Man behöver inte ställa de mot varandra utan vi tycker fortfarande att de här förslagen är bra. Du

pratar om en ensam 16-åring i ett kyrkoråd, hur kul är det. Vi måste kanske se över arbetsformerna i ett kyrkoråd, i kyrkostyrelsen osv. så att det faktiskt blir lite roligare. Det här med barnkonsekvensanalyser (BKA) är jätteviktigt. Jag utbildar församlingar i detta och om ni bifaller det här så är det BKA i praktiken verkligen. Det finns andra intresseorganisationer men vi tycker att barn och unga är viktiga och därför yrkar jag fortfarande bifall.

PER LINDBERG (REPLIK):

Vi önskar ju hitta former för att öka ungas inflytande och delaktighet. Utskottet tror dock inte att det här är den rätta vägen. Det är så det är.

SARA WALDENFORS:

Herr ordförande! Det kan vara den sena timmen eller fotbollsmatchen men jag tänker att vi behöver nog verkligen fundera över vår egen föryngring när vi fortfarande pratar om stenciler.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 175.